

Jan Pronk nam in 2013 afscheid van de PvdA. Het voormalig geweten van de partij voelt zich niet meer thuis bij de 'club van managers' van Diederik Samsom. Nu is hij na 49 jaar lidmaatschap van de PvdA partijloos en illusies armer. 'Succes dat ik heb geboekt, is verdampt. Daar moet je mee leren leven.'

FRANK HENDRICKX

'Ik ben lastig, altijd geweest'

INTERVIEW

Jan Pronk (73)

Partijloos en illusies armer

Waarom zijn ze bang voor mij?" zegt Jan Pronk, terwijl hij met zijn wijsvinger en duim een rondje in de lucht maakt. „Je zult van mij nul persoonlijke aanvallen vinden. Nul. Het gaat mij om de argumenten." Na bijna 3 uur praten staat Pronk op de gang met zijn jas aan nog steeds te doceren („Ik doceer graag"). Het oorspronkelijke plan was om de oud-politicus in gesprek te krijgen met een vertegenwoordiger van de huidige PvdA-top, maar niemand wilde. Diederik Samsom niet, Lodewijk Asscher niet, Hans Spekman niet. „Spekman ook niet?" zegt Pronk verbaasd. „Terwijl dat toch niet iemand is die zich de wet laat voorschrijven. Ik waardeer hem wel." 2013 was het jaar dat Pronk de PvdA verliet. Hij was minister in vier kabinetten, Tweede Kamerlid, Europarlementariër, afdelingsvoorzitter, vicepartijvoorzitter, au-

teur van een verkiezingsprogramma en nu - na bijna 49 jaar - ex-PvdA'er. Alleen partijvoorzitter Spekman heeft daarna nog contact gezocht. „Ik heb verder van niemand uit de partijtop iets gehoord."

De stilte is volgens Pronk geen toeval. „De PvdA is geen beweging meer, maar vooral een club van managers, overtuigd van het eigen technocratische gelijk. Het past bij de huidige dominantie van de hoogopgeleiden, die vervreemd zijn van grote delen van de samenleving. 'Wij hebben gelijk! Wij zijn jong en goed, anders zouden we toch niet op deze positie zitten?' Naar anderen wordt niet geluisterd. Niet naar de oudere generatie. Niet naar de kritiek van onderop."

U stond als politicus toch ook bekend als eigenwijs?

Lacht. „Ik was eigenwijs en zelfverzekerd, maar er zaten allemaal ervaren mensen om mij heen. Reken maar dat mensen als Den Uyl mij bij de les hielden. En ik heb de PvdA leren kennen door 5 jaar lang afdelingsvoorzitter te zijn in Krimpen aan de Lek. Daar

werd ik bij de hand genomen door mensen die de PvdA verpersoonlijkten in de buurten, sociaaldemocraten die de waarden van de beweging belichaamden. Samsom ken zijn eigen terrein - het milieubeleid - buitengewoon goed. Zo is hij ook binnengekomen. Maar als je nooit wat hebt gedaan binnen de partij, dan ken je die beweging niet."

Pronk is nu docent in Den Haag, Nijmegen, Amsterdam en in het buitenland („Ik ben net terug uit Costa Rica") maar de politicus van weleer blijft zichtbaar. Hij zet zijn betoog kracht bij met klappen op de tafel, wijsvingers priemen in de lucht, zijn woeste wenkbrauwen leiden als vanouds een eigen bestaan. Nieuw is vooral de toon van relativering.

Pronk: „Een politicus past bescheidenheid. De wereld gaat verder. Er komen anderen en die zien het anders in. Ik neem het niemand kwalijk, maar ik houd me wel het recht voor om er tegen in te gaan. Succes dat ik heb geboekt is verdampt. Met die teleurstellingen moet je leren leven. Ik was trots op mijn rol tijdens de klimaatonderhandelingen voor

het verdrag van Kyoto. Het resultaat heb ik voor de poorten van de hel weggesleept, maar de politieke leiders hebben hun handtekening niet waargemaakt." Hij maakt weer een tintelend gebaar met zijn vingers. „Poef. Verdampt."

Bent u bitter?

„Ik koos in 1965 voor de sociaaldemocratie omdat het geen nationalistische ideologie is, maar vrijheid, gelijkheid en solidariteit voor alle mensen nastreeft. Nu is het juist mijn partij die als eerste onder de internationale norm voor ontwikkelingshulp zakt en de

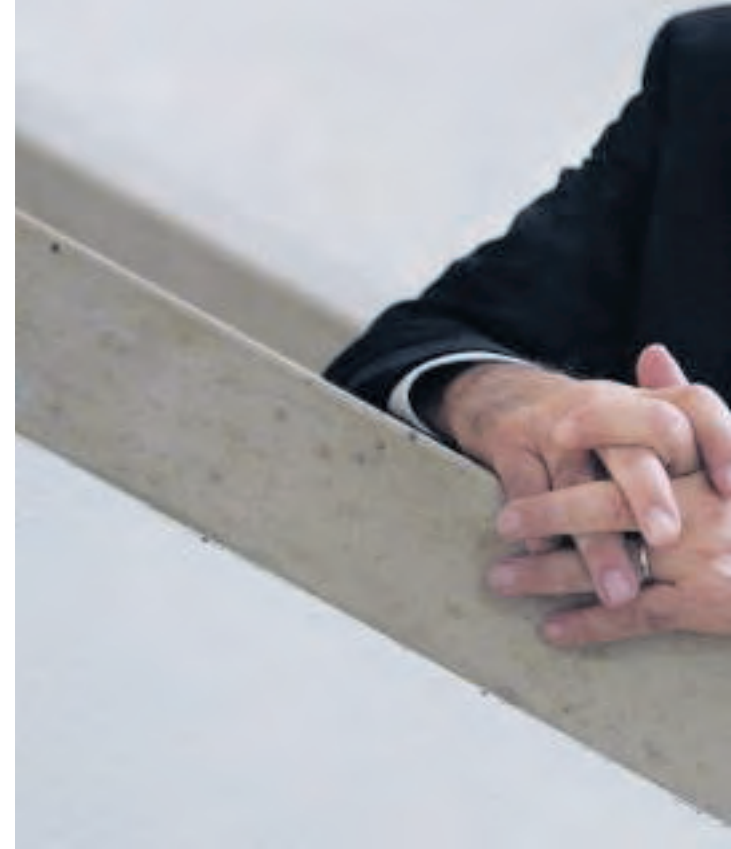
solidariteit met de allerzwaksten opgeeft. Dat is een verloochening van die waarden."

Staat u zich niet blind op de norm van 0,7 procent ontwikkelingshulp?

„We hebben hier internationale afspraken over gemaakt. Je kunt niet in je eentje beslissen om wat minder belasting te betalen voor de wereld, omdat het nu even niet goed uitkomt. Een sociaaldemocraat moet oog hebben voor de allerarmsten, maar wij kijken vooral naar de landen die voor ons economisch van belang zijn. We fi-

► Jan Pronk: 'Een politicus past bescheidenheid. De wereld gaat verder.'

FOTO FRANK JANSEN

Man overrijdt per ongeluk eigen vrouw

POELDIJK | Een 70-jarige man uit Poeldijk heeft gisterochtend per ongeluk zijn eigen vrouw aangereden. Het stel stond op het punt om naar de supermarkt te gaan. De man startte de auto alvast, terwijl zijn 72-jarige echtgenote in de voortuin stond. Vermoedelijk zette hij het voertuig onbedoeld in zijn achteruit en gaf hij gas. De man reed een lantaarnpaal omver en vervolgens overreed hij zijn vrouw. Zij werd zwaargewond per ambulance naar het ziekenhuis gebracht. Het is onbekend hoe het nu met haar is. De politie laat weten dat de familie van het echtpaar erg aangeslagen is na het tragische ongeluk.

Ontdek het Sauerland; € 10 korting p.p.

Wilt u er nog even tussenuit, niet te ver rijden en vooral niet teveel betalen? Boek dan deze autovakantie naar Hagen aan de rand van het prachtige Sauerland! Een sfeervolle stad die zich perfect leent voor een middag winkelen, bezoek aan een museum, avondje uit of wandeling in de omgeving. Naast uw overnachtingen en ontbijt is ook uw dagelijkse diner bij de prijs inbegrepen. Bovendien profiteert u van € 10 korting p.p.!

Mercure Hotel Hagen****

Dit sfeervolle en moderne 4-sterren hotel ligt op ca. 2 km van het centrum van Hagen, aan de rand van het Sauerland. Het hotel beschikt over een receptie, liften, een restaurant, gezellige bar/lounge, bistro met terras in de zomermaanden en u kunt gratis gebruik maken van de fitnessruimte en de sauna. U verblijft in een comfortabele kamer

met gratis draadloos internet. Parkeergelegenheid tegen betaling (€ 8 p.n.).

	van	voor u
3 dagen	85,-	75,-
4 dagen	125,-	115,-
5 dagen	159,-	149,-
8 dagen	275,-	265,-

Aankomst: van 1/1 t/m 31/10 2014.

Inclusief: 3 t/m 12 dagen (2 t/m 11 nachten) verblijf in Mercure Hotel Hagen met dagelijks ontbijtbuffet en 3-gangendiner of dinerbuffet.

Exclusief: zie onze website.

Boek vóór 23-01-2014

Deze lezersaanbieding kunt u boeken tot 23 januari. Ga naar Kras.nl/LR50199 of bel 0900-9697 (15 cpm) o.v.v. reisnummer LR50199 en boek met actiecode AD19007

De wereld is Kras

€ 10 korting p.p.
3 dgn voor u

Exclusieve lezersreis

75

Ga naar Kras.nl/50199
of bel 0900-9697 15 cpm

Prijzen zijn vanafprijzen p.p. o.b.v. 2 pers. excl. res.kosten en Calamiteitenfonds.

‘Net als de PvdA-top nu, was ik ook eigenwijs, maar mensen als Den Uyl hielden me bij de les’

nancieren met ontwikkelingsgeld onze eigen export. Noodhulp wordt er amper gegeven. In Syrië creperen mensen onder verschrikkelijke omstandigheden.

„Natuurlijk zijn er bij de ontwikkelingshulp ook fouten gemaakt, maar er worden ook fouten gemaakt in het onderwijs. We schafden het onderwijs toch ook niet af?”

De VVD wilde bezuinigen op ontwikkelingssamenwerking en Samsom wil een stabiele coalitie.

„Wat voor stabiliteit? De formatie van dit kabinet is één grote misser. Het moest snel en efficiënt. Heel macho allemaal. Rutte en Samsom dachten: ‘wij doen dit wel even’. Lange onderhandelingen zijn misschien niet efficiënt, maar wel een investering in stabiliteit.

„Vroeger werden alle specialisten in de fractie bij de gesprekken betrokken. Dat leidt tot gemeenschappelijk eigendom. Nu hebben een paar leiders alles bepaald. De fracties kregen op het allerlaatste moment de tekst en daar moesten ze dan snel ja tegen zeggen. Denk je dan echt dat fractieleden het regeerakkoord als hun akkoord beschouwen?”

Het verrast u niet dat er al twee PvdA-Kamerleden zijn vertrokken?

„Zeker niet. Ik ken ze beiden en heb met allebei contact. Myrthe Hilkens is van een jonge generatie, maar ik heb haar heel hoog zitten. Désirée Bonis ken ik al lang. Ze was één van mijn medewerkers. Ik begreep de beslissing die ze hebben genomen zeer wel. Dit zijn beslissingen van mensen die grote moeite hebben met de inhoud van dit beleid. Het is geen tactiek. Ze wensen dit niet meer mee te maken.”

Had u de strijd niet binnen de partij moeten aangaan?

„Ik voel me gewoon niet meer thuis bij de PvdA. Ik ben in hart en nieren een sociaaldemocraat, maar ik vind de PvdA geen sociaaldemocratische partij meer.”

U bent er vrij rationeel over?

„Nee. Ik kan heel boos zijn over de verloocheningen. Over het beleid van Fred Teeven (staatssecretaris van asielzaken) dat de PvdA steunt, ben ik boos. Er wordt op een onmenselijke manier omgesprongen met vluchtelingen. Vreemdelingen worden nog steeds in de gevangenis gezet. Mensen worden gedeporteerd naar samen-

levingen, waar ze in aanraking komen met hun eigen vervolgers. Willens en wetens worden ze het onheil in gestuurd.

„De strafbaarstelling van illegalen past in dat patroon. Iemand die hier illegaal verblijft, is toch geen crimineel? Willen we dat idee de samenleving in slingeren? Die mensen hebben meestal heel goede redenen om bang te zijn.”

Als de PvdA geen sociaaldemocratische partij meer is, wat is het dan wel?

Nationalistisch vind ik een naar woord, maar het is een partij die het korte-termijn-eigenbelang voorop heeft staan. Veel leden zijn bezorgd en herkennen zich niet meer in de PvdA, maar de partijtop lijkt het niet door te hebben. Ze denken: het komt wel goed.”

Niemand lijkt echt te treuren om uw vertrek.

Ik ben ook lastig. Dat ben ik altijd geweest. Ik wilde grenzen verleggen en dan krijg je ook op je donder. De makkelijkste weg is het niet, maar ik heb altijd mensen proberen te mobiliseren. Er was kritiek, maar er waren ook mensen die het met me eens waren. Daarom stond ik nooit alleen. En dat is nog steeds zo.”

BETCH.NL

**OOK VOOR
ZORG
VERZEKERINGEN**

WIE ZIET HET NOU SCHERPER?

Op Betch.nl vergelijkt u niet alleen alle verzekeringen, maar ook alle online vergelijkers. Daardoor ziet u in één oogopslag welke verzekering de beste dekking biedt voor de scherpste prijs. 100% onafhankelijk en betrouwbaar.

ALLE VERZEKERINGEN

ALLE VERGELIJKERS

BESTE MATCH

WWW.BETCH.NL